

LOKALE ECOLOGISCHE KENNIS: EEN HISTORISCHE BRON.

Overleg
Historische Visserij
4 februari 2010

Doelstellingen LECOFISH

- Verzamelen van nieuwe en additionele visserij - informatie met als doel de kenniskloof bestaande in de SEK te dichten.
- Bijdrage tot de ecosysteembenadering in het kader van een duurzaam visserij-management.
- Verzamelen van visserij - en ecosysteemgerelateerde data en informatie door het gebruik van de LEK-methodologie.

Doelstellingen LECOFISH

- Mondelinge visserij- en ecosysteemgerelateerde data en informatie.
- Vissers
- Belgisch Deel van de Noordzee.
- Vanaf 1950 tot vandaag.
- Lokale Ecologische Kennis-methodologie.
- Interviews en vragenlijst.

LOKALE ECOLOGISCHE KENNIS

■ Algemeen:

Kennis door een bepaalde groep van mensen over hun lokaal ecosysteem.

■ Kenmerken:

- Ecosysteem → Relaties tussen organismen onderling en hun omgeving + beïnvloedende factoren.
- Lokaal → Spatiale dimensie. LECOFISH = BPNS
- Niet objectief → Kennis en LEK vormen een sociaal construct.

Meerwaarde historisch onderzoek

- Beter inzicht in het verleden zorgt voor een beter begrip van het heden en van de toekomst.
- De historische effecten van het vissen op de mariene ecosystemen zijn essentieel voor het begrip van de productiviteit van de oceanen en zeeën vandaag.
- Gebrek aan historisch onderzoek en gedocumenteerde historische data door de mariene wetenschap in tegenstelling tot historisch onderzoek met betrekking tot het land.

LEK en historische visserij

- LEK is een kennissysteem, naast historische documenten of de archeologische wetenschap.
- Reconstructie van vroegere ecosystemen.
 - Combinatie andere historische bronnen
 - Individuele bijdrage.
- Mensen als bron → Rechtstreekse historische informatie is beperkt in tijd → Aanvulling met ander historische bronnen.

LEK als historische bron

- Verklaring voor/ omgaan met wijzigingen in het milieu.
 - Diagnosevorming daling/stijging van soorten.
 - Geografische en temporele observaties betreffende de distributie van soorten.
- Achterhalen van de socio-ecologische interacties doorheen de tijd.
 - LEK is een sociaal construct en wordt beïnvloed door de wijzigende omgeving.
 - Creëren van oriëntatiepunten doorheen de tijd. → betrouwbaarheid stijgt.

LEK als historische bron

- Bijdrage tot bepaling van de ‘historische baseline’.
 - Shifting baseline syndrome (Pauly, 1995): *Each generation of fisheries scientists accepts as baseline the stock size and species composition that occurred at the beginning of their careers.*
 - Ook lokale visser en op beleidsniveau.
 - Gebrek aan historisch perspectief → wetenschappers, beleidsmakers e.a. consistent de potentiële hoeveelheid, diversiteit van mariene soorten en de productiviteit van de ecosystemen verkeerd inschatten. → Zorg voor ‘sustainable’ management en ‘rebuilding’ management.

LEK als historische bron

- Onderzoek naar hedendaagse LEK.
- Optekening van historische LEK in de toekomst → Betrouwbaarheid stijgt (Bias: discontinuïteit en geheugen.).
- Zichtbaarheid van lange trends doorheen de tijd.
- Zorg voor wetenschappelijke systematische data en stabiliteit doorheen de tijd.

LEK als historische bron

- Interpretatie kwantitatieve data en contextvorming.
- Verfijning van hypothesen door de wetenschap.
- Creëren/testen van nieuwe hypothesen voor en door de klassieke wetenschap.

Output LECOFISH en zeevisserijonderzoek

- Ruimtelijke data → Kaartmateriaal
 - Kritische ecologische gebieden.
 - MPAs, MSP.
 - Beleidsgericht onderzoek.
 - Verfijning en meer detail wat betreft ecologische, biologische, geografische kenmerken inzake specifieke locaties en soorten doorheen de tijd.

Output LECOFISH en zeevisserijonderzoek

- Wijzigingen in de vislocaties op langere termijn in samenhang met de doelsoorten, vaartuigen en vistechniek.
 - Trends en evoluties binnen 1 gebied.
- Vergelijking met de ‘wetenschappelijke’ kaarten.
 - Overlapping: betrouwbaar stijgt
 - Tegenstrijdigheden: stimulans verder onderzoek
 - Aanvulling.

Output LECOFISH en zeevisserijonderzoek

- Ecologische data → Vragenlijsten en interviews.
- Basis gestandaardiseerde vragenlijsten.
 - Systematisch opnemen LEK doorheen de tijd. → Basis datavorming longitudinaal onderzoek. → zichtbaarheid trends en hypothesevorming stijgt.
 - Thematische analyse en statistische analyse.

Output LECOFISH en zeevisserijonderzoek

- Visserijgerelateerde data → Database
- Situering van klassieke visserijgegevens (vissersvaartuigen, aanvoer, vistuig, vangsten ... en hun evolutie) in socio-ecologische context doorheen de tijd.
- LEK als middel tot aanlevering van documenten, foto's, persoonlijke logboeken en verhalen over de visserij in al zijn facetten.

Output LECOFISH en zeevisserijonderzoek

- LEK → Netwerk van kennisbronnen.
- Creatie netwerk van mensen met specifieke kennis over:
 - Ecologische systemen.
 - Archeologische vondsten.
 - Sociaal-economische onderwerpen.
 - (Zee)visserijsector.
 - (Traditionele) gebruiken en vaardigheden, ...

Datanood LECOFISH

- Sociaal-economische informatie commerciële visserij én recreationele visserij.
- Communicatiepatronen.
- Gemeenschapstructuur en – gevoel.
- Cultuur.

Datanood LECOFISH

- ‘Wetenschappelijke’ biologische, geografische, ecologische studies.
- Eerder recent → historische gegevens?
- Fundamentele vragen betreffende ecologische, biologische, geografische fenomenen.

Jessica Coppens
Universiteit Gent

Jessica.Coppens@Ugent.be

www.maritieminstituut.be

www.lecofish.be